

IZ NAŠIH ŽUPA

Mo. ŠIME MAROVIĆ NOVI DIPLOMIRANI SKLADATELJ

Na *Papinskom institutu za crkvenu glazbu*, u klasi maestra *Domenica Bartoluccija*, diplomirao je 22. lipnja 1989. godine kompoziciju don Šime Marović, svećenik splitsko-makarske nadbiskupije. Za završni ispit predao je oratorij *Povijest Abrahama i Izaka* za soliste, zbor i orkestar.

Na tom istom institutu obranio je 30. travnja 1988. magistarsku radnju iz gregorijanskog pjevanja s naslovom *"Il Sacramentario del tesoro della cattedrale di Split 624"* (Sakramentar katedralne riznice u Splitu - sign. 624). Marović je otkrio kako se tu radi o pravom sakramentaru, a ne o *Missale Romanum*: tekstovi nisu misni, nego opći, tj. za raznolikiju liturgijsku upotrebu.

Don Šime je rođen u Mravincima (Split) 1952. Zaređen je za svećenika 1977. godine. Bio je kapelan u Metkoviću i u splitskoj katedrali. Nadbiskup dr. Frane Franić poslao ga je 1981. godine u Rim na studij crkvene glazbe. U toku studija na Institutu dobio je graduse: magisterij iz gregorijanskog pjevanja, naslov crkvenog orguljaša i magisterij iz kompozicije.

Mi, koji don Šimu poznajemo još kao gimnazijalca i studenta teologije, nismo time začuđeni, nego smo veseli što je dobro iskoristio od Boga dane talente. Glazbenu nadarenost očitovao je obilato i raznoliko već kao đak i student. Kao student, skupa sa svojim nešto starijim kolegom don Božom Delićem, pod imenima *Bobo i Šime* — izdao je pjesmaricu s uglazbljenim tekstovima za mlade u raznim prigodama liturgijskog slavlja, i to s naslovom *Procvast će pustinja*.

Naslovi pjesama, Bobinih tekstova i Šimina glazbena obrada otkrivaju smisao za liturgijsko osuvremenjivanje dalmatinskog melosa. Evo nekih naslova: *Ti nam budi snaga, Dodite žedni, Isus Krist je uskrsnuo, Hvala Ti na ovoj Gozbi, Podimo u miru...* Tandem *Bobo i Šime* izradili su u to doba i nekoliko recitala koji su uzveličali razne proslave, primjerice recital u povodu proslave 25. obljetnice biskupskog posvećanja nadbiskupa i metropolite dr. Frane Franića, i nekoliko djela u povodu proslava blagdana sv. Duje. Bobo je pisao tekstove, a Šime glazbu, sve u to vrijeme — prije 16, 17 godina — za musical, za operete i čak opere sa sakralnom tematikom. Njihovi musicali *Svjetlo ljubavi, Božićni darovi, Božićni mozaik* itd. davali su se ne samo širom Hrvatske nego i u inozemstvu, kod naših iseljenika — čak u Australiji.

Za proslave *Godine Velikoga Zavjeta*, sa završnim svečanostima u crkvi Gospe od zdravlja u rujnu 1976. godine i na Gospinu otoku, u svetištu hrvatske kraljice Jelene, naš je maestro Marović koncipirao i pripremio, organizirao i ostvario uglavnom cjelokupni glazbeni dio proslave, velike zborove, muški i mješoviti, tamburaške orkestre, soliste i folklorne skupine, recitatorske nastupe i

"kantadure" među mnoštvom naroda, koji su započimali i vodili pučke pjesme. Izvedba zbornog pjevanja i kola, solističkih arija i tamburaškog zbora iz operete *Narod sv. Petra* (Tekst: Vicko Fulgosi, glazba: Josip Fulgosi), kod Gospe od zdravlja uglavnom su djelo — tada studenta teologije — Šime Marovića.

Recital Ante Škobalja i glazba Šime Marovića, s naslovom *Teci Jadro, teci...* još i danas odjekuju u ušima onih koji su pribivali velebnoj proslavi kod Gospe od zdravlja 1976. godine. U ušima slušalaca još uvijek odjekuju stihovi: "O zemljo Hrvatska, krvlju natopljena, suzama zalivena, — Kuda tvoje krvi potoci uviru... — dok sinovi tvoji po svim bojištima — za probitke tuđe nevini umiru?"

Mo. Šime Marović

Njegove motete iz vremena studija (1981-1989) izvodili su studenti *Papinskog instituta za crkvenu glazbu*, a u *Hrvatskom zavodu sv. Jeronima* vodio je liturgijsko pjevanje.

Svoj boravak u Rimu završio je sa svečanom proslavom Sikstove godine. Godina je nazvana Sikstovom, u čast pape Siksta V, rodom Dalmatinca, koji je prije 400 godina sagradio veličanstvenu hrvatsku crkvu sv. Jeronima. U toj crkvi *Ivan Pavao II.* imao je svečanu papinsku misu na kojoj je pjevao pjevački zbor splitske katedrale u sastavu od 65 pjevača, pod vodstvom maestra Marovića i dosadašnjega zborovođe dr. Ante Kusića. Maestro Marović je za tu prigodu skladao posebnu polifonu misu na latinskom jeziku u čast Siksta V. Splitski pjevački zbor otpjevao je spomenutu misu, djelo velike glazbene snage i goleme polifonijske zahtjevnosti, solidno i dobro, tako da su o tome pisale crkvene i državne jugoslavenske novine kao i službeno vatikansko glasilo *L' Osservatore Romano*. Polifonu misu u čast Siksta V. dirigirao je vješto, precizno, dinamičko-ritmički raskošno sam autor. Sutradan je Splitski katedralni zbor održao prigodnu i uspješnu akademiju u čast Siksta V. Najznačajnija točka čitavog programa bila je skladba maestra Marovića u čast Siksta V. na latinski tekst posvećen Sikstu V. hrvatskog kaptola crkve sv. Jeronima. Taj je latinski tekst bio pohranjen u jednom *kodeksu Vatikanskog arhiva*. Hrvatski narod obećava Sikstu V, kojega naziva radije "Ocem" nego Vrhovnim poglavarom, vjernost i ljubav, "dok god se vode Tibra budu razlijevale po pučini mora: uvijek!". Taj motet toliko je oduševio pjevače *Splitskog katedralnog zbora*, da je skladatelju bio saopćen prijedlog da izvorni tekst, ostavivši ga reprezentativnim za izvanredne nastupe, bude prepjevan, uz

uvjet da ostane potpuno vjeran duhu glazbe i kompozicije. Dr. Ante Kusić, dosadašnji zborovođa *Katedralnog pjevačkog zbora*, prepjevao je tekst i motet je otpjevan na blagdan sv. Dujma vrlo svečano i s mnogo oduševljenja. "Živjeti za Krista, tvoja radost, utjeha, tvoj je dar; mir, dobrota, pravednost, budućnost prepuna nade; mi za to smo zahvalni Bogu što snagu daje!" — to je ono što spaja Dujma i Siksta.

Po povratku u Split maestro Marović, uz glazbeno vodstvo školskoga i zavodskog odgoja budućih svećenika, preuzeo je po želji dr. Ante Kusića, zborovođe *Katedralnog pjevačkog zbora*, tijekom 35 godina formirani zbor. S tim je zborom maestro Marović već kroz proteklih sedam mjeseci, više puta nastupio tako da u kulturnoj rubrici *Slobodne Dalmacije* o tome govori poznati glazbeni kritičar *Miljenko Grgić*, pod naslovom *Zavidni dometi (Slobodna Dalmacija, Split, 15. XI. 1989.)*. "... Glazbeno stvaralaštvo Mo Šime Marovića pokazuje evolutivnu krivulju. Nasuprot ranijim djelima kod kojih se isticala kantilacija, bliska i vezana za ovo podneblje, uobličena u jezgrovitije formalne obrasce, danas se vertikalnim stupovima homofono koncipiranih skladbi suprotstavlja čedna linearnost. Nakon temeljitih rimskih studija, njegova glazbena osjetljivost okrenuta je k modalnosti, koja u našem stvaralaštvu nikada u povijesti i nije imala prilike da se iscrpi do polifonije, Marović u svom stvaralaštvu uspijeva ostati originalnim. Bilo da se radi o dorskoj misi ili poemama Sikstu V., njegova glazbena tematika, kojoj ne nedostaje idiomatskog prizvuka ovog podneblja, osmišljeni raspored građe i produhovljeni izraz, ukazuju na bogatstvo talenta ovog umjetnika..."

Ante KUSIĆ

ŠTO PJEVAJU MLADI

(Povodom "Uskrs-festa" u okviru susreta mladih Crkve u Hrvata u Zagrebu i Mariji Bistrici)

Ovim tekstom ne želim dati decidan prikaz onoga što se događalo na ovogodišnjem "Uskrs-festu", nego prije svega želim sve nas potaknuti na ozbiljno razmišljanje.

"Uskrs-fest" je neka vrst smotre duhovno-glazbenog stvaralaštva mladih što ima već svoju dugogodišnju tradiciju. Ne upuštajući se u pomniju analizu glazbene vrijednosti trinaest ovogodišnjih skladbi, ipak moramo konstatirati da čak ni s obzirom na žanr duhovno-glazbene šansone ne donosi ništa novo. Nastavlja se već poznato nam variranje na općeljudske teme, pri čemu se primjenjuju osobito jednostavni i zbog toga već pomalo trivijalni glazbeni obrasci. Ponekom od izvođača uspije nešto efektivnija instrumentalna obrada ili proživljenije izvođenje, što međutim sve skupa ne ostavlja nikakva posebna traga u našem duhovno-glazbenom blagu.

Izgleda kao da su našim mladima zatvorene oči za ogromno bogatstvo naše duhovno-glazbene baštine razasute po brojnim stručno pripremljenim i verificiranim pjesmaricama kao i u drugim glazbenim publikacijama. Autori ovih novonastalih skladbi očito ne posjeduju dovoljno glazbenog znanja i informiranosti, pa zbog toga i najbujnija vrela osobne inspiracije nakon kraćeg vremena neizbježno presušuju. Našim mladima servira se uvozna glazbena roba

sumnjive kvalitete, nešto što lako ulazi u uho i lako se pamti, ali budući da nije nastalo na tlu sa kojega potječu srca tih naših mladića i djevojaka ne može predstavljati nešto što je uistinu vrijedno i dragocjeno.

Najlošije je u svemu tome kad se ovakve glazbene tvorevine na mala vrata sve više uvlače i ugrađuju u liturgijsko pjevanje. To je osobito bilo evidentno na euharistijskom slavlju održanom prilikom hodočasničkog susreta mladih na Mariji Bistrici 27. svibnja. Sve je tom prilikom vrvjelo od lakih šansona koje u konačnici nikoga ne mogu duhovno pokrenuti onako kako to mogu prave hodočasničke pjesme ili skladbe inspirirane tim osobitim vjerničkim osjećajima.

Nedvojbeno je da mladi kao takvi nisu krivi za ovakvu situaciju. Oni su nedvojbeno glazbeno prosvjetljeni. Trebali bismo se zapitati mi koji se stručno bavimo problematikom crkvene glazbe, ne samo što se dade učiniti da se mladima pomogne, nego i to da odmah počnemo tragati za konkretnim koracima.

s. Cecilija PLEŠA

KATEDRALNI MJEŠOVITI ZBOR IZ ZAGREBA U POLJSKOJ

Na poziv akademskog zbora pri *Klubu katoličke inteligencije* u *Krakówu* ORGANUM, Katedralni mješoviti zbor sa svojim dirigentom *Vladimirom Babušom* pošao je 9. svibnja o.g. na 8-dnevno gostovanje u Poljsku.

Na večernjem koncertu u bazilici sv. *Marije u Krakówu* Zbor je među ostalim izveo a *cappella* skladbe *Kaplana* (*Zdravo kraljice*), *Dugana* (*Molitva*), *Brucknera* (*Locus iste*), *Bortnjanskog* (*Sej denj*) i *Brkanovića* (*Ti si moj Bog*), a na orguljama je prof. *Hvalimira Bledšnajder* izvodila djela *Klobučara*, *Bacha* i *Francka*. Program je vodio dirigent *Organuma*, prof. *Grzybek*.

Pozornost slušatelja privukle su posebno skladbe *Kaplana*, *Bortnjanskog* i *Brkanovića*, a od orguljskih *Klobučara*.

U *Lublinu*, gradu oko 300 km udaljenom od *Krakówa*, bili su gosti *Zbora katoličkog lublinskog sveučilišta* i *Studentskog zbora lublinske katedrale*. Tu je nakon pjevane sv. mise (*Preprek*) izveden identičan program u *Lublinskoj katedrali* pred punom crkvom.

Na putu prema *Lublinu* posjetili su *Jasnu Góru* pokraj *Czestochowe* gdje su se zadržali na razgledavanju svetišta te u crkvi spontano zapjevali *Crnu Madonu*.

Na putu u *Kraków* članovi zbora su razgledali *Budimpeštu*, a na povratku kući *Beč*.

Slijedeće godine zbor *Organum* uzvraća posjet i dolazi u *Zagreb*, kao gost *Katedralnog mješovitog zbora*.

B.